

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : EMANOIL DAN

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni 20 »
 3 luni 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5

Lângă Palatul Justiției

= TELEFON 16/98 =

A apărut : Interpretarea art. 82 și 84 din legea învățământului superior, cu privire la transferarea unor profesori de la Facultatea de drept din Iași la cea din București, datorită distinsului profesor și director al ziarului nostru d-l D. Alexandresco.

SUMAR

— **Poprirea în mâinile Cassei de depuneri**, de d-l D. St. Dumitrescu-Ticu ;

JURISPRUDENȚĂ

— Curtea de casație s.-unite : *Emil Codreanu și alți avocați din Baroul Covurlui cu Ella Negruți* (Din interpretarea și spiritul legii Corpului de avocați atât acea din 1864 cât și mai ales aceea din 1907, femeia nu poate fi admisă la exercițiul profesiei de avocat).

— Trib. comercial din Laon (O societate comercială este incapabilă de a moșteni și de a primi liberalități prin acte cu titlu gratuit), cu o *Notă* de d-l D. Alexandresco).

Poprirea în mâinile Cassei de Depuneri

Calea pe care ar trebui să urmeze cei cari urmăresc o sumă de bani aflată în păstrarea Cassei de Depuneri, nu este încă pentru mulți pe deplin stabilită. Deși la prima vedere chestiunea s'ar părea ușor de rezolvat, totuși în practică, creditorii popritori întâmpină o mulțime de dificultăți în realizarea drepturilor lor, atât din partea unor instanțe judecătorești, cari nu sunt încă pe deplin edificate asupra situațiunii Cassei de Depuneri ca terțiu poprit, cât și din partea acestei instituțiuni, care, în multe cazuri, ne putându-se supune unor hotăriri de validare date în neconformitate cu legea și regulamentele ei de organizare, caută să sfărâme asemenea titluri cu cari creditorii popritori se înarmaseră contra ei. Și aceste neajunsuri, cari cauzează întâzieri dăunătoare, cheltueli, etc., și pe cari, atât creditorii cât și Cassa, cu drept cuvânt, caută să le evite, nu pot fi întotdeauna înlăturate din cauză că lipsește până acum un studiu, în care, printr'o amănunțită cercetare a chestiunii, să se stabilească principiile generale de urmat, precum și să se indice calea legală și sigură ce trebuie să călăuzească pe cei interesați.

Și cum numărul popririlor ce se efectuează în mâinile Cassei de Depuneri este din ce în ce mai mare, și prin urmare și prilejurile de a se crea

neajunsuri crescând, socotim că lămurind această chestiune, vom rezolva o chestiune de actualitate.

Vom încerca deci, ca în cadrul unui articol, să examinăm *situația Cassei de Depuneri ca terțiu poprit*, arătând cari pot fi cauzele și natura dificultăților întâmpinate în această materie și cum se pot înlătura aceste piedici, ce stânjenesc exercițiul unui drept.

* * *

Cauza esențială a tuturor neajunsurilor, este aceea că *se confundă Cassa de Depuneri, în calitate ei de terțiu poprit, în ce privește capacitatea și raporturile ei juridice, cu orice alt terțiu poprit*. Și din cauza acestei confuziuni se socotește că, atunci când se urmărește o sumă de bani care se află în depozitul Cassei, este suficient de a se înființa și validă poprirea numai în mâinile acestei instituțiuni, precum se procedează atunci când se poprește o sumă în mâinile unui debitor ordinar, fără ca intervenția unui alt terțiu, în instanța de validare, alături de cassă, să mai fie necesară.

De înlăturarea acestei erori de fapt și de drept, depinde, precum vom vedea mai departe, întreaga deslegare a problemei.

Intr'adevăr, se crede că dacă Cassa de Depuneri, are în depozitul său o sumă de bani, pe seama cuiva, atunci :

- 1) Este debitoare pur și simplă a acelei persoane ;
- 2) Că se poate libera, în mod legal de sumele ce are deposit, ca orice alt debitor, prin sentința de validare.

Să examinăm aceste două credințe și să vedem dacă sunt sau nu întemeiate.

1) *Cassa de Depuneri, emițând o recipisă constatatoare a unui deposit, este ea o debitoare pur și simplă?* Adică, recunoaște ea dreptul contra ei, numai unei singure persoane ?

Reamintim că, conform legii ei de organizare Cassa de Depuneri, având de scop de a păstra și face producătoare sumele ce i se încredințează joacă față de titularii fondurilor, rolul de depozitară iar nu de debitoare. Titlul de debitoare

ce în mod obicinuit i se decerne, precum și cel de creditori ce se dă celor cari au bani în depositul casei, nu sunt proprii, ei se întrebunțază numai din cauza analogiei care ar exista între Cassă și între un debitor ordinar.

La întrebarea ce ne-am pus mai sus, putem răspunde fără șovăire: *Nu, Cassa de Depuneri nu este și nu poate fi debitoare pur și simplă.*

Intr'adevăr, art. 10 al. 2 din regulamentul ei organic spune în mod explicit:

Cassa recunoaște toate drepturile posesorului recipisei, când el este ace'a care a depus sau acela pentru care s'a făcut depunerea.

Prin urmare, Cassa recunoaște cuiva dreptul contra ei numai dacă întrunește două condițiuni:

a) Să posede recipisă;

b) Să fie el deponentul sau cel pe seama căruia s'a consemnat suma.

Iată dar primul punct stabilit și anume că, pentru aceiaș sumă de bani, Cassa recunoaște calitatea de creditor al ei, la două persoane distincte: deponentul sau cel pe seama căruia s'a consemnat suma.

Cui datorește deci Cassa? Unuia sau altuia; sigur nu poate ști decât în ziua în care unul din doi va veni la Cassă și, prezentând recipisa, va cere restituirea ei.

Dar cu un debitor ordinar cum se petrece lucrurile?

El știe în mod cert cui datorește și în cazul în care conform art. 455 pr. civ. va fi chemat în fața judecăței ca terțiu poprit, va putea răspunde dacă într'adevăr datorește sau nu suma poprită în mâinile sale și anume cui.

Iată dar o primă deosebire între situația Cassei de Depuneri în calitate de terțiu poprit și aceea a unui alt debitor: *Debitorul ordinar poate afirma judecății cu certitudine dacă datorește ceva și în ce măsură debitorului poprit, pe când Cassa de Depuneri nu poate răspunde fiind în alternativă.*

Și din această deosebire, putem trage următoarea concluzie logică: *In instanța de validare e necesar ca să intervină, alături de cassă, o altă persoană, care să completeze răspunsul ei îndoios și cu ajutorul căreia să se stabilească că debitorul poprit este în mod real creditorul casei, el, și numai el, având drept asupra depositului ce a fost poprit.*

Și această persoană, precum vom vedea mai departe, nu poate fi decât deponentul sau cel pe seama căruia s'a consemnat suma.

II. Să examinăm acum a doua chestiune și anume, asupra modului cum Cassa de Depuneri se poate libera de o sumă de bani, încredințată ei spre păstrare. Să vedem dacă este adevărat sau nu că poate să achite pe creditorul poprit, în urma sentinței de validare, în același mod, ca și un debitor ordinar,

Dar cum se achită un debitor de plata sumei datorite?

Potrivit dispozițiilor art. 460 și urm. pr. civ. când în instanța de validare se va fi stabilit că într'adevăr datorește debitorului poprit o sumă de bani, atunci, judecata condamnă să plătească acea sumă creditorului poprit și prin urmare, *creanța pe care creditorul său personal o are contra sa, se anulează prin sentința de validare.*

Dar Cassa de Depuneri? Ei bine, răspunsul nu poate fi decât acesta: *cassa nu poate restitui nici o sumă de bani decât în schimbul recipisei și deci creditorul poprit nu va putea să-și valorifice titlul decât prezentând recipisa sub care s'au consemnat banii ce urmărește.*

Intr'adevăr, am văzut mai sus, din prima parte a art. 10 al. 2 din regulamentul Cassei de Depuneri că nu se recunoaște cuiva vreun drept contra casei decât *dacă posedă recipisa.* Art. 15 din același regulament e și mai clar: *Numai recipisele... fac singure un titlu legal al depunătorului în privința casei.* Art. 16. Restituirea se face printr'o cerere scrisă, purtând timbru legal, ea *trebuie să fie însoțită de recipisa constatând depunerea.* Art. 21. Restituirea se face întotdeauna persoanei cărei aparține (recipisa) sau a procuratorului ei, etc.

Vedem dar că nici o îndoială nu mai poate exista asupra acestui punct. Cassa de Depuneri, conform legii și regulamentului ei, nu se poate libera de sumele ce are în depozit, decât în schimbul recipisei de consemnare, nici un articol din lege neconferându-i dreptul de a se achita în alt mod.

Totuși, dela această regulă generală, există o singură excepțiune aplicabilă într'un singur caz și anume cea prevăzută de ultimul alineat al art. 111 legea compt. publice. Ne vom ocupa de această excepțiune și a rostului ei de a fi, mai departe, atunci când vom vorbi despre persoanele în mâinile căroră trebuie să se mai facă poprire alături de Cassa de Depuneri.

Așa dar, o altă diferență între situația Cassei și a unui alt terțiu poprit este aceea care derivă din modul în care se poate libera și una și altul de datoriile lor și anume: *Casa de Depuneri, nu se poate libera de sumele pe cari le are în depositul său de cât în schimbul recipisei sub care s'au consemnat banii, pe când un debitor ordinar e descărcat, prin sentința de validare de datoria pe care o contractase față de creditorul său personal.*

Și de aci a doua concluzie logică: *In instanță, alături de Cassa de Depuneri, trebuie să figureze tot ca terțiu poprit și cel care deține recipisa, pentru ca acesta să fie obligat să o înainteze casei în caz de validare, spre a fi achitată.*

* * *

Din cele expuse mai sus se vede deci în mod

cât se poate de lămurit că între Cassa de Depuneri și un debitor oarecare, atunci când sunt chemați să joace rolul de terți popriți, există deosebiri din două puncte de vedere:

- 1) al exactității răspunsului pe care-l poate da;
- 2) al modului în care fiecare se poate achita de suma poprită.

Intr'adevăr, am văzut că, pe când un debitor ordinar este în măsură de a cunoaște cui datorește suma poprită în mâinile sale și că validându-se poprirea, va putea plăti pe creditorul popritor fără de a se mai îngriji de creanța pe care creditorul său personal o are contra sa, Cassa de Depuneri nu poate ști cu certitudine cui datorește și nu poate plăti de cât în schimbul recipisei sub care s'a consemnat depositul urmărit.

Iată dar că atunci când facem poprire în mâinile Casei de Depuneri, trebuie să avem în vedere că e necesar, pentru a obține un titlu legal contra cassii, ca:

a) Răspunsul Cassei de Depuneri și consemnațiunii să fie completat în instanța de validare de un alt terțiu;

b) Acel terțiu trebuie să fie, când e posibil, și deținătorul recipisei.

Procedând în acest mod, sentința care se va da în validare, e o sentință care va înlătura orice fel de neajuns, de oarece:

1) va stabili, cu ajutorul noului terțiu, că într'adevăr, debitorul poprit are drept asupra sumei poprite;

2) va obliga pe deținătorul recipisei să înainteze Cassei recipisa, spre a fi achitată.

Am putea prin urmare să stabilim din cele de mai sus, următorul principiu, care trebuie să călăuzească în totdeauna pe cei cari urmăresc o sumă de bani aflată în păstrarea Cassei de Depuneri:

Lângă Cassa de Depuneri, când în mâinele ei s'a înființat o poprire, trebuie să figureze, în instanța de validare, pentru a-i completa răspunsul, tot ca terțiu, sau deponentul sau cel pe seama căruia s'a consemnat suma, căci una din aceste două persoane deține recipisa ce urmează a se achita.

Ne rămâne acum să vedem care din aceste două persoane trebuie, în mod necesar, să întovărășească Cassa de Depuneri, în fața judecății,

* * *

Cassa de Depuneri și Consemnațiunii, conform legii ei de organizare, poate avea spre păstrare diferite sume de bani, cari s'ar putea clasă în cinci categorii de depozite:

- 1) Voluntar sau spre fructificare;
- 2) Cauțiuni sau garanții (la stat sau particulari); ex. cauțiunea antreprenorilor, agenților contabili, etc.;
- 3) Depozite pe seama altuia;
- 4) Judiciare sau litigioase (succesiuni, dote, sequestre judiciare etc.);

5) Economii în livrete.

Asupra acestui din urmă fel de depozit, *economii în livrete*, nu vom insista, intrucât art 23 din *Legea Cassei de Economie* înlătură orice discuțiune, interzicând fără excepțiune, urmărirea sau cesiunile economiilor din livrete.

În ce privește însă celalalte patru categorii de depozite, interesul discuțiunii pe care am făcut-o este mare, deoarece, atunci când va fi vorba de a ști în mâinile cărei persoane să se mai efectueze poprire atunci când se urmărește o sumă aflată în păstrarea Cassei de Depuneri, *se va avea în vedere felul depozitului poprit.*

Să examinăm pe rând aceste patru feluri de depozite.

1) *Depozit voluntar sau spre fructificare.*

Exemplu: *Primus* depune o sumă de bani spre a i produce un venit; Cassa de Depuneri liberează pe numele depunătorului și numai pe acel nume o recipisă.

Când creditorul C va face poprire asupra acestui depozit, Cassa de Depuneri va fi ea în măsură să cunoască cui aparține banii? Desigur, căci în acest caz nici o îndoială nu mai poate fi, intrucât cele două condițiuni necesare pe care trebuie să le întrunească cineva pentru a avea drept asupra unei sume de bani aflată în depozitul Cassei, cerute de art. 10 din regulamentul acestei instituțiuni, sunt îndeplinite de o singură persoană, depunătorul. Recipisa poartă un singur nume, a lui *primus*, și titularul ei, este și proprietarul depozitului.

Iată unicul caz în care Cassa de Depuneri poate fi singură chemată ca terțiu poprit fără a mai avea nevoie de tovărășia altui terțiu.

Însuși legiuitorul, prevăzând acest caz special și anume acela în care recipisa se găsește în mâinile debitorului poprit, a dat dreptul Cassei de Depuneri, în mod excepțional de a se putea libera de suma poprită, *ca orice debitor*, în urma sentinței de validare, fără a mai avea nevoie de recipisa de consemnare.

Intr'adevăr, prin ultimul aliniat al art. 111 *Legea Contabilității Publice* decide:

«Când hotărârea de poprire va fi rămas definitivă și irevocabilă, Cassa de Depuneri va plăti părții câștigătoare suma poprită, fără a-i cere restituirea recipisei de Depunere sau Consemnațiune care în virtutea sentinței, va fi considerată ca nulă pentru suma plătită».

Și e firesc să fie așa.

Debitorul poprit, posedând recipisa, nu ar voi poate să o înainteze Cassei de Depuneri spre a fi achitată creditorului popritor, și atunci Cassa neputând libera banii, conform legii și regulamentul ei, decât în schimbul recipisei, bietul creditor popritor ar rămâne cu un titlu platonice. Iată de ce intervenția legiuitorului a fost binevenită.

Aceasta este singura excepțiune în care nu mai este necesară intervenția unui alt terțiu alături de Cassă, și când Cassa de Depuneri, poate plăti o sumă de bani, fără de a mai cere recipisa, numai în schimbul sentinței de validare, investită cu titlu executor, însoțită de somațiunea făcută de creditorul popritor debitorului poprit, de a libera recipisa ce se găsește în păstrarea lui.

II. Garanție sau cautiune la stat sau particulari.

Exemplu. *Primus*, voind să ocupe postul de perceptor fiscal, trebuie să depună o garanție, conform legii, pe seama Ministerului de Finanțe. *Secundus*, creditor al lui *Primus* face poprire în mâinele Cassei de Depuneri, pe această garanție.

Însă garanțiile, conform principiilor din procedura civilă, nu pot fi urmărite de creditori, decât atunci când au devenit libere. Poate să știe Cassa de Depuneri, când va fi chemată în instanța pe validare, ca terțiu poprit, dacă garanția este sau nu liberă și prin urmare urmăribilă? Desigur că nu este în măsură să știe.

Iată de ce Ministerul de Finanțe trebuie în mod necesar să fie chemat alături de Cassă, tot ca terțiu poprit, pentru a fi obligat:

1. Să declare dacă garanția e liberă și deci că se poate urmări;

2. Să înainteze recipisa, în caz de validare, spre a fi achitată creditorului popritor, de către Cassa de Depuneri.

Oricare ar fi autoritatea sau persoana particulară pe seama căreia s'a consemnat garanția, regula va fi întotdeauna aceeași, pentru aceleași motive ca cele din exemplul luat de noi.

Așa dar, atunci când se urmărește o cautiune sau garanție, alături de Cassa de Depuneri în depositul căreia se găsește suma urmărită, trebuie să se efectueze poprire și în mâinele autorității sau persoanei pe seama căreia garanția a fost consemnată, pentru ca aceasta să declare dacă banii pot fi urmăriți și să fie obligată, în cazul în care poprirea va fi validată să libereze recipisa.

III. Depozit pe seama altuia.

Exemplu. A consemnează pe seama lui B o sumă, drept preț al unei vânzări care ar fi avut loc între ei. Creditorul C poprește acest depozit spre a se despăgubi de o sumă de bani ce-i datorește B.

Cassa de Depuneri, în mâinele căreia s'a făcut poprire, în instanța de validare, va declara că are banii în deposit, dar nu va putea răspunde cu certitudine cui aparțin căci, asupra lor, precum știu, două persoane pot avea drept: sau deponentul sau cel pe seama căruia s'a consemnat suma.

Iată dar cât de necesar este ca poprirea să se efectueze și în mâinele deponentului A pentru ca acesta să declare judecătii că nu are nici un drept asupra acelei sume și să fie obligat, în cazul în care recipisa s'ar mai afla în păstrarea lui, să o înainteze Cassei spre a fi achitată.

Dar când creditorul C poprește depositul spre a se despăgubi de o sumă pe care o are de luat dela A?

Și în acest caz, va fi nevoie de concursul unui alt terțiu, și acela va fi B, care va spune dacă are vre-o pretenție sau nu asupra banilor, deoarece se poate întâmpla ca A să nu mai aibă nici un drept asupra sumei pe care a consemnat-o, vânzarea în comptul căreia a făcut depunerea, fiind efectuată în mod definitiv și recipisa găsindu-se în mâinele lui B care poate să ridice banii oricând de la Cassă, și în cazul acesta, creditorul lui A nu-și va mai putea valida poprirea, debitorul său neavând nimic de luat de la Cassă.

Vedem dar că cu acest sistem, pe deoparte orice fraudă este înlăturată și Cassa de Depuneri este pusă la adăpost de orice prejuțiu, iar pe de altă parte judecata, fiind pe deplin lămurită, va da o hotărâre a cărei efecte n'ar putea fi contestate.

Așa dar, atunci când se urmărește un *depozit pe seama altuia*, alături de Cassa de Depuneri, tot ca terțiu poprit, trebuie să figureze și una din cele două persoane care eventual ar avea drept asupra Cassei, *deținând recipisa*, depunătorul sau cel pe seama căruia s'a făcut depunerea, pentru a se putea stabili cu certitudine cui aparțin banii urmăriți.

IV. În sfârșit al patrulea fel de depozit urmăribil este cel *judiciar sau litigios*, adică acela în care banii se găsesc la Cassa de Depuneri și recipisa în mâinele greșierului tribunalului sau judeului de ocol¹⁾.

S'ar părea, la prima vedere, că în acest caz, soluțiunea ar fi mai greu de găsit, dar și aci aplicând principiul general stabilit de noi, vom vedea că nici o dificultate serioasă nu se poate ivi.

În mâinele cui trebuie făcută poprirea?

În mâinile greșierului sau în mâinile Cassei de Depuneri? Chestiunea a fost mult discutată, părerile fiind împărțite.

Intr'un sistem²⁾ care se întemeiază pe faptul că greșierul este deținătorul valorilor și recipiselor ce sunt încredințate unui tribunal, și cum valoarea acelor recipise nu poate fi restituită de către Cassa de Depuneri decât cu încuviințarea Tribunalului respectiv, decide că poprirea trebuie făcută în mâinele greșierului (la judecătoria în mâinele judeului de ocol), căci din momentul ce are în mâinele sale titlul ce constată depunerea, este tot una ca și cum ar avea în cassa sa acei bani.

Intr'alt sistem¹⁾, întemeiat pe faptul că depunătorul efectiv al banilor este Cassa de Depu-

¹⁾ La judecătoriile de ocol, valorile și recipisele sunt păstrate, conform Legii Judecătoriilor de ocol, de judecător, nu de greșier

²⁾ Cas. II 27 Nov. 1907. B. p. 1778. Cas. II 7 Nov. 1906, B. p. 1838. C. Buc. I, 16 Ian. 1906, Dr. 36/906. Trib. Covurlui Sent. 151 din 8 Iulie 1914. Trib. Covurlui Sent. 173/914 Iunie 23, etc.

³⁾ C. Buc. II, 13 Ian. 1904. Dr. 44/904 Trib. Not. Ilfov 30 Oct. 907 *Curierul Judiciar* 82/907. Idem 11 Oct. 996. Dr. 75/906, D. Negulescu, Teoria poprirei, p. 80.

neri, se decide că poprirea trebuie efectuată numai în mâinile acestei instituțiuni.

Ambele sisteme sunt criticabile:

Primul sistem prin aceea că grefierul nu poate fi în mod strict juridic terțiu poprit, în spiritul art. 455 pr. civ. care cere ca terțul să fie *debitor personal al debitorului poprit*.

Al doilea sistem, prin faptul că Cassa de Depuneri nu poate ști în mod cert cui aparțin bani și că nu poate achita o sumă aflată în depositul ei, de cât în schimbul recipisei de consemnare.

Toate aceste neajunsuri pot fi înlăturate printr'un al 3-lea sistem, care nu este de cât aplicarea principiului stabilit de noi la începutul articolului, și anume: *poprirea să fie efectuată și validată și în mâinele Cassei de Depuneri, depozitara banilor și în mâinele grefierului sau judeului de ocol, deținătorii recipisei*.

În acest din urmă sistem, grefierul sau judele va complecta răspunsul Cassei de Depuneri, stabilindu-se ast fel cu certitudine dacă debitorul poprit are sau nu vre-un drept asupra banilor urmăriți și va fi obligat să înainteze recipisa pe care o are în păstrare spre a fi restituită, iar Cassa de Depuneri va fi condamnată să plătească pe creditorul popritor din valoarea acelei recipise.

Însă, s'au ridicat diferite obiecțiuni contra introducerii grefierului și deci și a judecătorului de ocol în instanța de validare, alături de Cassa de Depuneri, zicându-se că prezența lui nu este nici legală și nici necesară.

D-l D. Negulescu, în interesanta sa operă « *Teoria poprirei* » susține că poprirea nu poate și nu trebuie să fie efectuată în mâinele grefierului, pentru următoarele două motive:

1) Că Tribunalul nu datorează nici odată cuiva vre un ban, ne putând contracta nici obligă și cum grefierul este reprezentantul tribunalului, nici el nu se poate obligă și deci poprirea nu are rost.

2) Din ultimul aliniat al art. 111 Logea Compt. Publice, comentat de noi mai sus, trage concluzia că, atunci când s'a dat o hotărâre de validare, rămasă definitivă, relativ la niște sume depuse la Cassa de Depuneri, a căror recipisă se găsește în mâinele grefierului, Cassa de Depuneri se va putea libera valabil, ne mai având nevoie să ceară recipisa, căci aceasta se anulează din momentul ce hotărârea a rămas definitivă.

La aceste două obiecțiuni răspundem:

1) Nimeni nu pretinde că tribunalul și deci reprezentantul lui, grefierul, datorește cuiva o sumă de bani. Tribunalul, care deține recipisa, *administrează pentru altul un fond* și el singur este în măsură să cunoască din lucrările privitoare acestui fond cui aparțin, dacă pot fi urmăriți și în ce măsură, completând astfel răspunsul îndoelnic al Cassei de Depuneri.

Numai în această calitate de administrator al unui fond, iar nu de debitor propriu zis, figurează grefierul alături de Cassă, tot ca terțiu poprit.

2) În ce privește cea de a două obiecțiune, vom reveni la cele spuse de noi, atunci când a fost vorba de poprirea unui *deposit voluntar*. Precum am demonstrat în acea parte, ultimul aliniat al art. 111 Leg. Compt. Publice, se referă numai la cazul în care recipisa se află în păstrarea debitorului poprit și când acesta nu voește să o libereze. Acesta este singurul caz în care legea acordă Cassei de Depuneri dreptul de a plăti o sumă de bani fără a mai avea nevoie de recipisa sub care acei bani s'au consemnat.

În nici un aliniat al acestui articol nu se vorbește de grefier sau de deposit judiciar, și chiar din desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării acestei legi, se poate bine vedea că nu poate fi aplicabil de cât în cazul arătat de noi, atunci când recipisa se găsește în mâinele debitorului poprit.

Interpretarea ce i s'ar da ar fi contrară legii și regulamentului Cassei de Depuneri și vom vedea mai departe, la ce soluțiuni stranii am ajunge dacă i-am da o asemenea interpretare.

Precum vedem, argumentele ce se invoacă contra introducerii grefierului (judeului de ocol) ca terțiu poprit sunt fără temei și rămâne bine stabilit că grefierul, trebuie în mod necesar să fie chemat să joace rolul de terțiu, alături de casă pentru două motive:

1) Cassa de Depuneri neputând ști cui aparțin banii aflați în depozitul ei, grefierul va indica pe proprietarul lor, completând astfel răspunsul acestei Casse.

2) Și Cassa neavând dreptul de a plăti o sumă decât în schimbul recipisei, nu va mai fi expusă să refuze de a achita pe un creditor popritor, întrucât grefierul va fi obligat a pune recipisa respectivă la dispoziția acestui creditor spre a-și putea valorifica titlul.

Dar pentru a preciza și mai bine acest sistem, scoțând în relief avantajile cari le procură, vom da un exemplu:

Se vinde un imobil succesoral prin licitație publică, pentru eșirea din indivizie; prețul se consemnează la Cassa de Depuneri iar recipisa se află la tribunalul competent.

Creditorul C, având de luat o sumă de bani de la debitorul său D, erede în succesiune, face poprire în mâinele Cassei de Depuneri, pe valoarea acelei recipise.

De unde ar putea ști Cassa de Depuneri dacă debitorul D, are într'adevăr un drept în acea succesiune și în ce măsură? Se poate prea bine ca D nici să nu fie în realitate moștenitor și chiar dacă presupunând că ar avea ceva de luat din acea succesiune, partea ce eventual i s'ar

cuvini să fie mult mai mică decât suma ce urmărește creditorul C.

Dacă Cassa de Depuneri, ar putea fi obligată prin sentința de validare, precum susține D-l D. Negulescu, să plătească creditorului popritor o sumă de bani, ca un debitor pur și simplu, anulând recipisa ce ce găsește în păstrarea tribunalului, s'ar putea deci întâmpla ca să achite o sumă, în comptul debitorului D, care nu ar avea nici un drept asupra Cassei, nefiind succesor, sau cari având oarecari drepturi, acestea să fie mult mai puțin întinse decât suma plătită de Cassă în comptul lui.

Cu acest sistem am ajunge la niște situațiuni foarte stranii, expunând atât Cassa cât și pe ceilalți interesați, la prejudicii destul de grave.

Iată dar de ce este necesară intervenția tribunalului; numai el poate să dea lămuririle necesare și să declare dacă debitorul D are sau nu drept în acea succesiune și anume cât de întins este acest drept.

Tribunalul va complecta în modul acesta răspunsul Cassei, va înainta recipisa și Cassa de Depuneri va plăti pe creditorul popritor, înlăturându-se orice dificultate și fraude.

Dar mai putem invoca și alte argumente în sprijinul sistemului susținut de noi, și anume ca poprirea să se efectueze și în mâinele Cassei și în mâinele grefierului.

Din împrejurarea că asupra unui deposit se pot înființa mai multe popriri iarăși se poate vedea absoluta trebuință a intervenției grefierului, deținătorul recipisei.

Exemplu: asupra unei recipise în valoare de 10000 lei, s'au înființat în mâinele Cassei de Depuneri mai multe popriri spre despăgubirea a diferiți creditori, până la concurența sumei de 50000 lei.

Ce s'ar întâmpla în cazul în care Cassa ar avea putința să plătească o sumă fără a mai cere recipisa? Ei bine, ar fi obligată să achite pe creditorul care-i va prezenta mai întâi titlul definitiv și dacă suma pe care acesta ar încasa-o, ar fi tocmai de 10000 lei cât e valoarea recipisei, ceilalți creditori n'ar mai avea ce lua, banii fiind achitați celui mai vigilant dintre ei.

Este logic și legal acest lucru? Insuși D-l D. Negulescu recunoaște că nu și la pagina 140 din «*Teoria Popririi*» spune: 1).

«Creditorii cari au făcut deja popriri în mâna terțiului, înainte ca sentința de validare să rămână definitivă, se pot valida chiar în urmă, fără să fi intervenit în instanța primei validări. Rămânerea definitivă a unei sentințe de validare nu dă, dar, creditorului popritor un drept exclusiv asupra sumei, el va veni în concurs cu creditorii, ce fă-

cuse popriri, chiar când ele se vor valida în urmă.

Iată dar că și din acest punct de vedere este necesar de a introduce în cauză și pe grefierul tribunalului care păstrează recipisa de mai sus, de 10000 lei pentru ca acesta să fie din vreme încunoștiințat de pretențiile diferiților creditori asupra valorii acelei recipise, putându-se în acest mod să se formeze cu înlesnire tabloul de ordine al creditorilor în care să se repartizeze creditorilor popritori acea sumă, în proporție și după natura creanței lor.

Dar și argumentul istoric, adică cel tras din privirea retrospectivă a chestiunii, întărește cele ce susținem.

Intr'adevăr, înainte de înființarea Cassei de Depuneri prin legea din 1875, depozitele judiciare sau litigioase se păstrau în casa de fer a tribunalului. Toate popririle efectuate asupra unor asemenea sume se făceau în mâinele grefierului tribunalului respectiv și lucrul era firesc.

Oare acum, prin înființarea Cassei de Depuneri, grefierul să nu mai poată și să nu mai fie necesar să figureze ca terțiu poprit? Nu putem crede acest lucru căci situația a rămas aceeași.

Tot tribunalul administrează fondurile ce i sunt încredințate, tot el dispune de repartizarea valorilor; numai banii, cari mai înainte se păstrau în Cassa de fer a tribunalului, *acuma și au schimbat locul*, fiind depozitați la Cassa de Depuneri.

Această instituțiune îi face producători, dar îi ține la dispoziția justiției care dispune de liberarea lor.

Vedem că și din acest punct de vedere, grefierul nu poate fi înlăturat de a figura ca terțiu, alături de Cassa de Depuneri, în dublul scop, *de a-i complecta răspunsul și de a libera recipisa.*

Iată dar că sistemul susținut de noi, și anume acela care decide *că atunci când este vorba de urmărirea unor fonduri judiciare, poprirea să se efectueze și valideze și în mâinele Cassei de Depuneri, depozitara banilor și în mâinele grefierului sau judeului de ocol, deținătorul recipisei este întemeiat și că e singurul sistem care înlătură orice fel de dificultate ce s'ar putea întâmpina într'o asemenea urmărire.*

De altfel acest mod de a vedea a fost adoptat de mai toate instanțele judecătorești și sentințele de validare din ultimul timp, au fost date în conformitate cu cele susținute de noi.

* * *

Din cele expuse mai sus, reese dar în mod cât se poate de lămurit că Cassa de Depuneri și consemnațiuni nu poate fi singură chemată, în instanța de validare, ca terțiu poprit.

Alături de ea trebuie să figureze încă o persoană, grefier, jude, autoritate sau particular, care să complecteze răspunsul Cassei și care să stabi-

1) Procedura adnotată a d-lui Em. Dan pag.

lească legătura juridică dintre debitorul urmărit de creditorii săi și terții popriți.

Urmând acest principiu care prin simplitate urmărește necesarul, creditorii vor putea în mod firesc, fără străgănire și dificultăți, să intre în posesiunea drepturilor lor, nemai dând ocazie la diferite neajunsuri sau prejudicii atât lor cât și Cassei de Depuneri.

DIMITRIE ST. DUMITRESCU-TICU

Licentiat în Drept

Inalta Curte de casație și justiție, S.-Unite

Audiența dela 16 Aprilie 1915

Președenția D-lui **G. N. Bagdat**, Prim-președinte

Emil Codreanu și alți avocați din baroul Covurlui cu Ella Negrutzi

Avocat. — Femei. — Dacă ele pot avea exercițiul dreptului de avocat? (Art. 1 din legea corpului de avocați).

Din interpretarea și spiritul legii corpului de avocați atât aceea din 1864 cât și mai ales aceea din 1907, femeia nu poate fi admisă la exercițiul profesiei de avocat.

Decizia 6/915. — Casată, după recursul făcut de Emil Codreanu și alții, decizia Curței de apel Galați s. I, No. 113/914¹⁾, dată în proces cu Ella Negrutzi și Consiliul de disciplină al baroului de avocați din jud. Covurlui.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Al. Alessiu;

Pe d-nii avocați Xenii și Atanasovici, în desvoltarea motivului de casare;

Pe d-nii avocați Dissescu, Rosenthal, Polizu-Mieșu-nești și intimata Ella Negrutzi, în combateri; și

Pe d-l Procuror-general Șcarlat Popescu, în concluziuni pentru casare.

Deliberând,

Asupra motivului:

«Violarea art. 1 din legea pentru organizarea corpului de avocați;

«In adevăr, pentru exercitarea profesiei de avocat legea cere: să fii român, să ai titlul de studii juridice și să fii major. Onor Curte de Apel, interpretând acest text de lege, susține că nimic nu se opune ca aceste expresiuni să cuprindă și femeile, deoarece termenii legii fiind generali, nu fac nici o deosebire de sex. Din intențiunea însă a diferiților legiuitori, cari au legiferat organizarea corpului de avocați, nu reiese de nicăeri că condițiunile cerute de art. 1 se întind și asupra femeilor. In adevăr în anul 1864 când a fost constituit corpul de avocați, legiuitorul a organizat acest corp la acea epocă, ca să fie compus numai din bărbați, aceasta conform cu tradițiile țării care erau că femeile nu puteau fi instituite ca vekhili, nu aveau dreptul să pledeze;

«Dacă legiuitorul din 1864 ar fi înțeles ca dispozițiile legii să se întindă și asupra femeilor, atunci ar fi spus-o în mod expres, tocmai spre a arăta voința de a rupe cu tradiția țării, mai ales că această lege s'a luat din Franța, unde în această privință erau obiceiuri și tradițiuni ca și la noi și unde, pentru ca femeia să poată pleda ca avocat, a trebuit să se facă o lege specială în anul 1900. De altfel, generalitatea termenilor în diferite legi nu a fost nici la noi considerate de ajuns pentru a autoriza pe femei să reclame aceleași drepturi ca și bărbații și atunci când legiuitorul a voit să întindă și la femei dispozițiunile unei legi, a făcut aceasta în mod expres prin dispozițiuni speciale, ca în legea instrucțiunii publice și în legea corpului telegrafic și postal, etc. Dar ceea ce arată în mod neîndoios intențiunea legiuitorului, este raportul care a însoțit legea avocaților din 1907, în care se spune lămurit,

¹⁾ A se vedea publicată în Curierul Judiciar No. 71/914, pagina 574 cu Nota d-lui prof. D. Alexandresco.

că nu s'a prevăzut în proiect dreptul pentru femei de a fi avocat. Deși acest raport nu are putere obligatorie, nu se poate tăgădui, că el este sorgintea cea mai sigură pentru a interpreta legea, fiindcă este expresiunea părerii delegaților întregului corp legiuitor care a votat acest proiect, așa cum a fost proiectat și întocmit, fără ca cineva să facă vreo rezervă, sau să fi provocat vreo discuție în această privință;

Numai legiuitorul poate aprecia și decide dacă în viitor este în folosul și al justiției și al femeii ca s'o admită la exercițiul profesiei de avocat, profesiune care are o legătură atât de strânsă cu funcțiunile judecătorești în cât avocatul poate să suplinească pe judecător, ori pe membrii Ministerului public, numai legiuitorul poate să desființeze incapacitățile create de codul civil pentru femei și s'o facă absolut egală cu bărbații, pentru a putea face parte ca și ei cu aceiași libertate și independență, din ordinul avocaților; până atunci însă legea trebuie aplicată respectându-se intențiunea legiuitorului, care este sigur că n'a vot să rupă cu tradiția constantă a trecutului.

«De altfel profesia de avocat implică zilnic contracte de locațiune de servicii, pe care dânsul le face cu diferiții săi clienți. O femeie care exercită avocatura și care ar fi lovită de incapacitate prin căsătorie ar fi veșnic obligată să fie asistată de soțul său pentru valabilitatea contractelor ce încheie. In spețe analoge, cum ar fi femeia comerciantă, legiuitorul a prevăzut cazul introducând în legea comercială consimțământul tacit al bărbatului. Iacă încă un motiv care arată intențiunea legiuitorilor din 1864 și 1907 că nici odată n'a înțeles ca prin «român» să cuprindă atât pe bărbați cât și pe femei, căci în acest caz ar fi regulat și această situațiune».

Având în vedere deciziunea admisă în recurs prin care Curtea de apel din Galați s. I a respins apelul făcut de un grup de avocați d-n Baroul jud. Covurlui, recurenți azi, în contra deciziunei cu No. 10/914 a consiliului de disciplină a aceluia Barou, prin care s'a admis înscrierea intimatei Ella Negrutzi ca avocat stagiar în acel Barou;

Având în vedere că pentru a respinge apelul Curtea de apel din Galați constată și motivează că intimata întrunește condițiunile de naționalitate, vârstă și capacitate cerută de art. 1 din legea pentru organizarea Corpului de avocați din 1907, pentru a profesă avocatura, așa că în mod legal a fost înscrisă în barou ca avocat; că termenii legii sunt generali și nu fac vreo deosebire de sex; că, dacă legiuitorul ar fi voit să excludă pe femei, ar fi spus-o în mod formal, și, din moment ce n'a făcut aceasta, nu se pot creia incapacități pe cale de interpretare în afară de acele prevăzute de lege, între care nu figurează femeile; că pe aceste considerațiuni de drept, precum și pe altele de ordin istoric social și economic, Curtea de apel din Galați a recunoscut intimatei dreptul de a profesă avocatura;

Considerând că este adevărat că, în general, atunci când legea vorbește de masculin, ea cuprinde atât pe bărbați cât și pe femei;

Considerând însă că această regulă nu este absolută;

Că, în adevăr, dacă ea s'ar aplica în totdeauna atunci femeile ar putea revendica cu o egală tărie nu numai dreptul de a fi avocat, dar chiar și acela de a fi judecător, ba încă și drepturile politice, căci nici în Constituție, nici în celelalte legi de organizare, nu este prevăzută vre-o interdicțiune formală pentru ele, textul acestor legi fiind redactat tot așa de general ca și art. 1 din legea avocaților, însă nimeni până acum nu susține că, pe temeiul legilor azi în vigoare, femeile ar putea reclama asemenea drepturi;

Că de aceea faptul că legea avocaților întrebuițează masculinul, care în general cuprinde atât pe bărbați cât și pe femei nu este decisiv și nu poate constitui un argument pentru admiterea femeilor la dreptul de avocat;

Că rămân dar a se cerceta spiritul și intențiunile care au prezidat la creiarea legilor prin care s'a reglementat

exercițiul profesiei de avocat, și care decurg și ele din uzurile și necesitățile timpului în care acele legi au fost alcătuite;

Considerând că în anul 1864, atunci când legiuitorul nostru a reglementat pentru prima dată exercițiul profesiei de avocat, moravurile și tradiția, necontestate, erau că femeile nu puteau fi instituite ca vechili, nu aveau dreptul să pledeze, prin urmare, este învederat, că legea la acea epocă a organizat corpul de avocați ca să fie compus numai din bărbați, căci altfel legea ar fi arătat în mod expres voința de a inovă, mai ales că legea din 1864 s'a luat din Franța, unde, în această privință, erau aceleași obiceiuri și tradiții ca și la noi și unde, ca să se dea femeii dreptul de avocat, a trebuit să facă o lege specială în anul 1900;

Că dar în anul 1864, nici starea legală și nici cea consuetudină nu permite a presupune că în acel timp femeia ar fi putut exercita profesia de avocat;

Considerând că această stare de drept și de fapt, existentă sub imperiul legii din 1864 a rămas neschimbată și sub imperiul legii din 1907, când s'a organizat corpul avocaților, căci nimic nu învederează că legiuitorul din 1907 a voit să schimbe starea lucrurilor din trecut și să dea și femeilor dreptul de a exercita profesia de avocat;

Că, din contra, cu toate încercările făcute în această discuțiune și cu toate că în Franța intervenise o lege specială cu mult înainte, pentru acordarea dreptului de avocat femeilor, legea din 1907 nu cuprinde o dispoziție formală în acest sens; ba, din contră, intențiunea legiuitorului reese, în mod neîndoios, din raportul care a însoțit legea, în care raport se spune lămurit că nu s'a prevăzut în proiect dreptul femeii de a fi avocat, pentru considerațiunile anume arătate;

Că deși acest raport nu are putere obligatorie, nu se poate tăgădui însă că el este sorgintea cea mai sigură pentru a interpreta legea, fiindcă este expresiunea părerii delegaților întregului corp legiuitor, care a votat acest proiect, așa cum a fost prezentat și întocmit, fără ca cineva să facă vre-o rezervă, sau să fi provocat vre-o discuțiune în această privință;

Că, în afară de aceste considerațiuni, la o interpretare favorabilă femeilor se opune și legea de organizare judecătorească care investeste, în anumite împrejurări, pe avocați cu îndeplinirea oficiului de procuror sau de judecător — oficiu ce se recunoaște de toți că o femeie nu-l poate îndeplini — și care nu face nicio mențiune despre incompatibilitatea avocatului în caz când el ar fi o femeie; că deasemenea, această profesie conferă unele drepturi de ordin politic, avocații putând lua parte, după un exercițiu determinat de timp, la alegerile parlamentare și putând fi eligibili cu dispensă de cens, drepturi care, necontestat, nu le pot reclama femeile; că sunt încă incapacități create de codul civil pentru femeia măritată, care nu poate lua niciun angajament, nici sta în judecată fără autorizarea maritală;

Considerând, în fine, că generalitatea termenilor în diferite legi n'a fost considerată de ajuns pentru a autoriza pe femei să reclame aceleași drepturi ca și bărbații, căci atunci când legiuitorul a voit să întindă și la femei dispozițiunile unei legi, a făcut aceasta în mod expres, prin dispozițiuni speciale, după cum a făcut în legea instrucțiunii publice, în legea corpului telegrafic și postal și altele, ceea ce însă n'a făcut pentru femei în legea corpului de avocați;

Considerând că din toate cele mai sus expuse rezultă că, în starea actuală a legislației noastre, judecătorul, care este chemat a aplica legea, respectând intențiunea

legiuitorului, nu poate, interpretând legea — care este sigură că n'a voit să rupă de tradițiunile constante ale trecutului — să recunoască femeilor dreptul de a exercita profesia de avocat, căci acest lucru numai legiuitorul îl poate face când va găsi că este atât în folosul justiției cât și al femeii ca ea să exercite și această profesie;

Că, astfel fiind, Curtea de apel din Galați, numai prin violarea art. 1 din legea Corpului de avocați din 1907 a recunoscut intimetei Ella Negruzzi dreptul de a profesă avocatura și a menține înscrierea sa în Biroul avocaților din jud. Covurlui;

Că, deci, motivul de casare este întemeiat și decizia adusă în recurs urmează a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

NOTĂ.—Vezi, în acelaș sens, interesantul studiu al d-lui avocat Alex. Lascarov-Moldoveanu «*Femeia avocat*» publicat în «*Curierul Judiciar*» No. 33, 35 și 47/915, apărut și în broșură. **Iscod**

Tribunalul comercial din Laon

— Audiența din 11 Decembrie 1913 —

Societate comercială. — Dobândire de avere cu titlu gratuit. — Inadmisibilitate.

O societate comercială, admitând chiar că ar constitui o persoană morală⁽¹⁾, este incapabilă de a moșteni și de a primi liberalități prin acte cu titlu gratuit (donțiuni și testamente).

OBSERVAȚIE.—Chestiunea decisă prin sentința a cărui sumar s'a reprodus mai sus, este foarte controversată atât în doctrină cât și în jurisprudență. Vezi pentru afirmativă, Cesare Vivante, *Trattato di diritto commerciale*, 301; Giorgio Giorgi, *La dottrina delle persone giuridiche*, I, 129, 137; Lyon-Caen et Renault, *Tr. de droit commercial*, II, 118 urm., p. 82 urm. (ed. a 2-a); Thaller, *Tr. élément. de droit commercial* 302, p. 183 urm. (ed. a 4-a, 1910); Carlo Fadda e Paolo Emilia Bensa, Traducerea italiană a Pandectelor lui Windscheid (*Diritto delle Pandette*), tom. I, nota asupra cărței a 2-a, p. 811 (Torino, 1902).—Vezi însă în sensul contrar, admis prin sentința Trib. Laon, Rousseau, *Questions nouvelles sur les sociétés commerciales*, p. 243 urm.; Baudry et Collin, *Don. et testaments*, I, 229 urm., p. 101 urm. (ed. a 3-a). Vezi asupra acestei controverse tom. IV, partea I-a, al Coment. noastre, nota 2 dela pag. 87, 88 (ed. a 2-a). Vezi și Pand. fr., Vo. *Don et testaments*, 1045 urm. **D. A.**

(1) Știm, în adevăr, că, în dreptul francez, chestiunea de se ști dacă societățile comerciale sunt sau nu persoane morale, este controversată. Vezi Thaller, *Tr. élément. de droit commercial*, 280 urm., p. 170 urm. (ed. a 4-a, 1910); Lacour, *Pr. de droit commercial*, 223 urm., p. 136 urm., Paris, 1912, controversă de care legiuitorul nostru ne-a ferit (art. 783 ultim C. com.). Chestiunea de a se ști dacă societățile comerciale sunt sau nu persoane morale a rămas însă controversată și la noi. Vezi asupra acestei controverse, tom. I al Coment. noastre, p. 283 nota 3; tom. III, partea 1-a, p. 192, nota 1 tom. IX, p. 457 urm., etc.